

परिचय

प्रा.डॉ.महेंद्र मारोतराव भवरे

सहयोगी प्राध्यापक,मराठी विभाग

मुंबई विद्यापीठ,विद्यानगरी,कालिना,सांताक्रूझ (पूर्व),मुंबई.४०००९८

▪ **पत्रव्यवहाराचा पत्ता**

बी.२०१,डीएसके.हरिता,केम्ब्रिज शाळेजवळ ,ठाकूर संकुल,
कांदिवली(पूर्व),मुंबई-४००१०१.

दूरध्वनी क्रमांक : ०२२२८७०६२२९

भ्रमणध्वनी : ९९२०७८९३८५

ई-मेल : mmbhaware@gmailcom

जन्म दिनांक : २४ जून १९६१

▪ **शैक्षणिक पात्रता :**

बी.ए.- डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ,औरंगाबाद,द्वितीय श्रेणी,१९८८.

एम.ए.(मराठी)- डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ,औरंगाबाद,-प्रथम श्रेणी ,१९९०.

NET - विद्यापीठ अनुदान आयोग,दिल्ली, १९९०.

पी.एचडी.- डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ,औरंगाबाद,एप्रिल २०१०.

पीएच.डी.संशोधनाचा विषय- दलित कवितेतील प्रतिमेचे स्वरूप:एक चिकित्सक अभ्यास

▪ **पद आणि अनुभव :**

सहयोगी प्राध्यापक

अनुभव - १.पदवी पातळीवर - २२ वर्षे

२ पदव्युत्तर - १८ वर्षे

▪ **विषयतज्ञता(Area of Interest) - दलित साहित्य**

▪ **प्रकाशित ग्रंथ :**

१.चिंताक्रांत मुलुखाचे रुदन (काव्यसंग्रह),अस्तित्व प्रकाशन,औरंगाबाद ,१९९८.

२.महासत्तेचे पीडादान (काव्यसंग्रह),अभिधानंतर प्रकाशन,मुंबई ,२००५.

- ३.दलित कवितेतील नवे प्रवाह (समीक्षा),शब्दालय प्रकाशन,श्रीरामपूर ,२००१.
- ४.मराठी कवितेच्या नव्या दिशा (समीक्षा),लोकावांगमयगृह,मुंबई,२००७.
- ५.दलित कविता आणि प्रतिमा (समीक्षा),लोकावांगमयगृह,मुंबई,२०१२.
- ६.प्रेमानंद गज्वी यांचा लेखनप्रवास (संपादित),लोकावांगमयगृह,मुंबई,२०११.

▪ **ग्रंथात समाविष्ट लेख :**

१. मोहळ(वामनदादा कर्डक),रॉकगार्डन (अरुण काळे)हे दोन समीक्षा लेख ,दूरशिक्षण संस्था,मुंबई विद्यापीठ ,२००५.
२. दत्ता भगत यांची नाटके :संहितावलोकन आणि अन्वयार्थ,जातक गौरव ग्रंथ ,कैलाश पब्लिकेशन औरंगाबाद,२००६.
३. सामाजिक बदल आणि दलित साहित्य-आधुनिक मराठी साहित्य आणि सामाजिकता,पद्मगंधा प्रकाशन,२००७.
४. आत्मकथानातील नवायन -आयदान एक सांस्कृतिक ठेवा ,लोकवांगमय गृह , २००७.
५. लाइव्ह अपडेट (संपा.सचिन केतकर) या काव्य ग्रंथात चार कविता समाविष्ट.अभिधा प्रकाशन.
६. मराठी की प्रतिनिधी दलित कविता (संपा.निशिकांत ठाकर,चंद्रकांत पाटील),तीन कविता समाविष्ट,साहित्य भांडार,इलाहाबाद २०१२.
७. बंडखोर फकीर-अरुण काळे : व्यक्ती आणि वांगमय,कौशल्य प्रकाशन,२००९.
८. सिद्धार्थ तांबे यांना कवितेसह आठवताना -प्रा.सिद्धार्थ तांबे:व्यक्ती विचार आणि साहित्य,तुषार प्रकाशन,२०१४ .
- ९.मराठी दलित कविता - आंबेडकरवादी दलित साहित्य ,डॉ.रतिलाल रोहित,गुजराती दलित साहित्य अकादमी,अहमदाबाद,मार्च,२०१५ .ISBN no.978-93-81276-50-1
- १०.फुले आंबेडकरी दृष्टीकोनातून "हिंदू"-हिंदू:समृद्धी की अडगळ ,हरिती पब्लिकेशन ,पुणे,२०१६ .
- ११.डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर:प्रतिमा प्रतिक आणि मिथक,नवयुगनिर्माते डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर,कैलाश पब्लिकेशन्स,औरंगाबाद,२०१६,ISBN-978-93-844451-84-4
- १२.संवाद कविता गुजराती भाषेतून अनुवादित ,मराठी दलित कविता,गुजराती दलित साहित्य अकादमी ,अहमदाबाद,फेब्रुवारी २०१५,ISBN:978-93-81276-45-7

▪ **प्रकाशित शोधनिबंध :**

- १ समकालीन दलित नाटक आणि संजय पवार यांचे नाट्यलेखन - समाजप्रबोधन पत्रिका,जून,२०००.
- २ आत्मचरित्राचे बदलते स्वरूप - समाजप्रबोधन पत्रिका,जानेवारी,२००५.
- ३ वर्ग,लिंग,जात आणि समकालीन मराठी कविता - नवाक्षर दर्शन,जानेवारी २००७.
- ४ फुले-आंबेडकरी दृष्टीकोनातून 'हिंदू'- परिवर्तनाचा वाटसरू,जानेवारी २०११.
- ५ दलित कवितेतील विद्रोहाचे बदलते स्वरूप - नवाक्षर दर्शन,ऑक्टोबर २०११.
- ६ चळवळ आणि कविता - प्रज्ञापथ,२०११.

- ७ अस्मितादर्श,समुचित आणि इतर नियतकालिके - ललित,नियतकालिके विशेषांक,२०१३.
- ८ मराठी कादंबरीत चित्रित झालेले सामाजिक अधःस्तर - ललित,दिवाळी अंक २०१३.
- ९ मराठीतील पहिला जदीदी आणि तरक्कीपसंद गझलकार : वामनदादा कर्डक - मुक्तशब्द,मार्च २०१४.
१०. मराठी भाषेला लाभलेली महान देणगी (नामदेव ढसाळ यांची कविता)-युगवाणी,नामदेव ढसाळ विशेषांक,जानेवारी,२०१४.
- ११.'नव्वदोत्तर फुले-आंबेडकरी कविता आणि जागतिकीकरण' या विषयावर निवडक नऊ कवींच्या कवितांचा १३६ पृष्ठांचा प्रदीर्घ निबंध,अतिरिक्त अनियतकालिक,ऑगस्ट २०१४.
- १२.निळ्या क्रांतीचा सूर्य -सकाळ दीक्षा,विशेषांक २०१५.
- १३.दलित कवितेतील जागतिकीकरण- कवितारती,दिवाळी अंक,२०१५ .

▪ सादर शोधनिबंध- (२५)

१. मुस्लीम लेखकांचे मराठी साहित्याला योगदान - मुस्लीम बहुजन साहित्य संमेलन १९९७
२. संजय पवार यांचे नाट्यलेखन - यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान,१९ एप्रिल १९९८.
३. फुले- आंबेडकरवाद आणि स्वातंत्र्योत्तर मराठी साहित्य - आंबेडकर अकादेमी, सातारा,ऑक्टोबर,२०००.
- ४.समकालीन दलित कविता:प्रतिमा आणि प्रतीके - सोमय्या महाविद्यालय,१८ जानेवारी,२००२.
- ५.मराठी कवितेतील नवे प्रवाह - म.रा.सा.संस्कृती मंडळ,चर्चासत्र ,चिपळूण,मार्च २००२.
- ६.वर्तमानातील साहित्य वर्तमानाला कितपत सामोरे जाते- चर्चासत्र ,मुक्तानंद महाविद्यालय,गंगापूर,२० जानेवारी,२००३.
- ७.सामाजिक बदल आणि १९७५ नंतरचे साहित्य - पुणे विद्यापीठ,मार्च २००३.
- ८.साठोत्तरी मराठी कवितेवरील प्रभाव - साने गुरुजी स्मारक ट्रस्ट,२२ सप्टेंबर २००३.
- ९.१९८० नंतरची दलित कविता -सेन्चुरी कल्चरल कम्युन,औरंगाबाद,१५ जून २००३.
- १०.आजची मराठी कविता आणि 'शक्तिपाताचे सूत्र'-नाशिक,डिसेंबर२००४.
- ११.पदवी पातळीवरील व्यावहारिक मराठी भाषेचा अभ्यासक्रम -राज्य स्तरीय चर्चासत्र,डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ,जुलै २००५.
- १२.आदिवासी कविता -राज्यस्तरीय चर्चासत्र,कला,वाणिज्य महाविद्यालय,घोडेगाव,१७ फेब्रुवारी २००६.
- १३.समकालीन मराठी कविता -चर्चासत्र,नव महाराष्ट्र युवा अभियान,फेब्रुवारी२००६.

१४.वर्ग,लिंग,जात आणि मराठी कविता -साहित्य अकादेमी आयोजित चर्चासत्र,गोडते जोगळेकर महाविद्यालय,रत्नागिरी,नोव्हेंबर २००६.

१५.दलित कवितेतील विद्रोहाचे बदलते स्वरूप - मुंबई विद्यापीठ ,मराठी विभाग,१९ डिसेंबर,२००८.

१६ .आंबेडकर चळवळ आणि मराठी कविता - एस.एन.डी.टी.विद्यापीठ,मुंबई,१५ जानेवारी २००९.

१७ .समकालीन मराठी कवितेला ला सिद्धार्थ तांबे यांचे योगदान - विचारवेध चर्चासत्र,कणकवली,१३डिसेंबर२००९

१८ .साठोत्तरी दलित कविता -राज्यस्तरीय चर्चासत्र,जे.एस.एम.महाविद्यालय,अलिबाग.जानेवारी,११.

१९ .दलित कविता: जाणीव,आशय आणि अभिव्यक्ती - पुणे विद्यापीठ,२७ ऑगस्ट २०११.

२०..दलित कवितेतील जागतिकीकरण- राष्ट्रीय चर्चासत्र,अण्णासाहेब आवटे महाविद्यालय,मंचर,जी.पुणे,१८,१९ ऑक्टोबर२०१३.

२१.मराठी दलित कविता -आंतरराष्ट्रीय चर्चासत्र,गुजराती विभाग,मुंबई विद्यापीठ,५,६ डिसेंबर२०१३.

२२.१९७५ नंतरचे मराठी साहित्य - पुणे विद्यापीठ,१२ ते १५ फेब्रुवारी२०१४.

२३ .सोशियल अम्बिअन्स इन लिटरेचर - साहित्य अकादेमी ,मुंबई,२७ सप्टेंबर२०१४.

२४ .अस्मितादर्श:परिसंवाद,विशेषांक आणि मेळावे - फुले आंबेडकर चेअर,मुंबई विद्यापीठ, ७,८ ऑगस्ट २०१४.

२५ .साहित्यातील बदलता गावगाडा-परिसंवाद,सम्यक साहित्य संमेलन,२० डिसेंबर २०१५ .

▪ **वाडमयीन नियतकालिकातील प्रकाशित लेख :**

१ फटक्या जगाचे पोत आणि पदर,मनोगत,१९९८.

२.दीपक त्रिभुवन यांची कविता,प्रतिष्ठान,१९९८.

३.आदिवासी भारताची शोधयात्रा,साक्षात,१९९९.

४.सायरनच्या शहराचे अंतरंग ,प्रतिष्ठान,१९९९.

५.बहिष्कृतांच्या दुःखाचे अंतरंग,अस्मितादर्श,१९९९.

६.दिशान्ताची पाखरे ,प्रतिष्ठान,२०००.

७.समकालीन दलित कवितेची भाषा,प्रसंवाद ,२०००.

८.मृत्यूचे आंदन 'जंजाळ',लक्षवेधी,२००९.

९ आजच्या कवितेची अष्टपदी वार्ता ,शब्दवेध,२००२.

१०.दलित साहित्याची वाटचाल,वृत्तमानस,२००२.

११.अरुण काळेची कविता ,अभिधानंतर,२००२.

१२.रापी जेव्हा लेखणी बनते,साक्षात,२००३.

१३. आजची मराठी कविता आणि शक्तिपाताचे सूत्र, शब्दवेध, २९.
१४. युद्ध धम्माची दीक्षा देणारी कविता, स्मरणिका, २००३.
१५. समकालीन दलित कविता ,रुची, २००४.
१६. मराठी कवितेतील चिंतनाचा जागर ,प्रतिष्ठान, २००५.
१७. सत्तेच्या आत बाहेर, नवाक्षर दर्शन , २००६.
१८. धगीवरची अक्षर ,उर्मी, २००७ .
१९. आदिवासी कविता, लोकवाङ्मय वृत्त , २००७.
२०. बंडखोर फकीर, नवाक्षर दर्शन , २००९.
२१. चौतीशीचा हेमंत ऋतू , अतिरिक्त, २०११.
२२. अजात शत्रू कोतापल्ले सर , साहित्य, फेब्रुवारी २०१३ .
२३. आंबेडकर वाणी आणि धम्म विचारांचं काव्यशिल्प ,दि मुक्तीवाद टाइम्स, विशेषांक २०१५ .
२४. सामाजिक बांधिलकी जपणारा नाटककार: प्रेमानंद गजवी, महाराष्ट्र साहित्य पत्रिका ,म.स.प.पुणे, एमेजू २०१६

■ वृत्तपत्रातील लेख :

१. एक कलावंत नेक विचारवंत, भा.ल.भोळे गौरविका, २००१.
२. आमच्या पिढीचा बंडखोर कलावंत: संजय पवार-लक्षवेधी, २००२.
३. निमित्त : अण्णाभाऊ साठे स्मृतिदिन-शब्दास्त्र, २००२.
४. अविनाश डोळस: एक विलक्षण प्रवास, महाराष्ट्र टाइम्स , २५ मे, २००८.
५. स्त्री: जगण्याचा पसारा -लोकसत्ता, १४ ऑक्टोबर, २०१२.
६. अस्मितेच्या नवा वाटा-सम्राट, १६ फेब्रुवारी, २०१३.
७. दुखऱ्या वाटेचा वाटेकरी -परिवर्तनाचा वाटसरू , १ फेब्रुवारी २०१४.
८. माणसाचा महाकवी : बाबुराव बागुल -सकाळ रविवार पुरवणी.
९. जंगल झाडीतील असंतोषाचे मिथक - सकाळ, औरंगाबाद, २७ ऑगस्ट २००९.
१०. लिंगभेदापालिकडुकची नवी बाराखडी , महाराष्ट्र टाइम्स , रविवार पुरवणी , १० एप्रिल २०१६.

■ पुरस्कार :

१. 'चिंताक्रांत मुलुखाचे रुदन' या कविता संग्रहास, "पद्मश्री विखे पाटील साहित्य पुरस्कार, १९९९.
२. 'चिंताक्रांत मुलुखाचे रुदन' या कविता संग्रहास, "शरदचंद्र मुक्तिबोध स्मृती पुरस्कार, २०००.
३. 'दलित कवितेतील नवे प्रवाह' या समीक्षा ग्रंथास 'प्रभाकर पाध्ये स्मृती पुरस्कार', २००५.
४. 'महासत्तेचे पीडादन' या कवितासंग्रहास, 'कविता राजधानी पुरस्कार', २००८.
५. 'मराठी कवितेच्या नव्या दिशा' या समीक्षा ग्रंथास, महाराष्ट्र राज्य शासनातर्फे उत्कृष्ट वाङ्मय निर्मितीसाठी सौंदर्यशास्त्र आणि समीक्षा या विभागातील 'नरहर कुंरंदकर पुरस्कार', २००९.

६. दलित साहित्य चळवळीतील योगदानासाठी, "महाकवी वामनदादा कर्डक जागृती पुरस्कार" २०१०.

७. सामाजिक आणि साहित्यिक कार्यातील योगदानासाठी "धम्म समाजभूषण पुरस्कार", २०११.

८. 'दलित कविता आणि प्रतिमा' या समीक्षा ग्रंथास अनुष्टुभ प्रतिष्ठान पुरस्कृत "विभावरी पाटील वाडमय पुरस्कार", २०१३.

९. मुंबई मराठी साहित्य संघातर्फे, "समीक्षक पुरस्कार २०१३"

१०. पा.ब.गाडगीळ स्मृती "युगवाणी" लेखन पुरस्कार, २०१५, विदर्भ साहित्य संघ, नागपूर.

११. नामदेव ढसाळ काव्य पुरस्कार, आम्बेडकराईट मुव्हमेंट ऑफ कल्चर एंड लिटरेचर, नागपूर, ९ एप्रिल, २०१६.

- **संशोधन प्रकल्प** : "मराठी दलित कवितेचा इतिहास" या विषयावरील, विद्यापीठ अनुदान आयोग, दिल्ली यांच्याकडून अनुदानप्राप्त बृहद प्रकल्पाचे काम पूर्ण. सप्टेंबर २०१६.

● संशोधन-मार्गदर्शन

पी.एचडी.सुरु असलेल्या विद्यार्थ्यांची संख्या - ५

एम.फिल.सुरु असलेल्या विद्यार्थ्यांची संख्या - ६, ५ प्रबंधिका विद्यापीठास सादर

- **उद्बोधन वर्गातील व्याखाने** :

१. मराठी आणि दलित नाटके - पुणे विद्यापीठ, पुणे, ५ जुलै २००१.

२. दलित कवितेतील प्रतिमेचे स्वरूप - पुणे विद्यापीठ, पुणे, ४ मार्च २०११.

३. नव्वदोत्तर दलित कविता - रा.तु.म. विद्यापीठ, नागपूर, ३० ऑगस्ट २०१४.

४. साठोत्तर दलित कविता - डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद, १२ सप्टेंबर २०१४

५. जागतिकीकरण आणि मराठी कविता-आर.टी.एम. नागपूर विद्यापीठ, नागपूर, २ नोव्हेंबर २०१५

६. दलित कविता आणि प्रतिमा-आर.टी.एम. नागपूर विद्यापीठ, नागपूर, ३ नोव्हेंबर २०१५.

- **विशेष व्याखाने** :

१. सुदेश जगताप यांच्या 'रथ' कवितासंग्रहावर परीक्षणात्मक व्याखान - २४ डिसेंबर १९९९, मुंबई मराठी ग्रंथ संग्रहालय,

२. फुले आंबेडकरी साहित्याची भूमिका - संगमनेर, ऑगस्ट २००० .

३. शतकांताची दलित कविता - स्वामी विवेकानंद महाविद्यालय, वाडा, ऑगस्ट २०००.

४. आंबेडकरी लोकगीते - अक्षर प्रकाशन, मुंबई, डिसेंबर २०००.

५. समकालीन दलित कविता - कोमसाप, पालघर, सप्टेंबर २०००.

६. अण्णाभाऊ साठे यांचे साहित्य - टी.के.टोपे महाविद्यालय, मुंबई, ऑगस्ट २००१.

७. दलित रंगभूमी आणि 'वाटा पळवाटा'- एम.डी.महाविद्यालय,मुंबई,ऑगस्ट २००२.
८. नामदेव ढसाळ यांची कविता - दूर शिक्षण संस्था, मुंबई विद्यापीठ,फेब्रुवारी २००३.
९. स्वातंत्र्योत्तर सामाजिक प्रबोधन चळवळी - डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर व्याख्यानमाला,जालना, ११ एप्रिल,२००३.
१०. समाज प्रबोधनाच्या चळवळी - आंबेडकरजयंती,सिल्लोड,१३ एप्रिल २००३.
११. फुले आंबेडकरी साहित्याचे भवितव्य - संबोधी प्रतिष्ठान,सातारा २८ नोव्हेंबर,२०००.
१२. शोषितांच्या मुक्तीच्या लढाया-भ्रम आणि वास्तव - फुले आंबेडकरी साहित्य संमेलन,वणी, १४ जानेवारी २००६.
१३. दलित रंगभूमीचे आवर्त पुन्हा येत आहे - ८६ वे अ.भा.मराठी नाट्य संमेलन,नांदेड,जाने.२००६'
१४. मोहळ (वामन कर्डक),रॉक गार्डन(अरुण काळे) या दोन काव्यसंग्रहावर विवेचनात्मक चार व्याखाने,दूरशिक्षण संस्था,मुंबई विद्यापीठ,१० ते १४ फेब्रुवारी २००६.
१५. नामदेव ढसाळ यांच्या कवितेवर चार व्याखाने - दूरशिक्षण संस्था,मुंबई विद्यापीठ,१५ ते १८ जानेवारी २००७.
१६. नव्या दमाच्या साहित्यिकांची दुर्लक्षित पुस्तके - कोमसाप साहित्य संमेलन, उल्हासनगर ऑक्टोबर २००७.
१७. आंबेडकरी चळवळ आणि कलावंत - स्मूर्तीपर्व व्याख्यानमाला , यवतमाळ ५ डिसेंबर २००७.
१८. आधुनिक मराठी साहित्यातील स्त्रियांचे चित्रण - साहित्य सांगिती, भांडूप २७ एप्रिल २०११.
१९. जागतिकीकरण आणि मराठी लेखाकांपुढील आव्हाने - मसाप,संमेलन,सातारा,२३ नोव्हेंबर २०१३.
२०. २००० नंतरच्या सांस्कृतिक चळवळी - सम्यक साहित्य संमेलन २३ नोव्हेंबर २०१३.
२१. नामदेव ढसाळ:चळवळ,व्यक्ती आणि वांगमय - साहित्य सांगिती,भांडूप,२४ ऑगस्ट २०१४.
२२. जागतिकीकरण आणि मराठी साहित्य,सत्राध्यक्ष ,पीपल्स कॉलेज,नांदेड,३० ऑगस्ट २०१५.
२३. १९९० नंतरची मराठी कविता -सत्राध्यक्ष,टी.सी.महाविद्यालय,बारामती,८ जानेवारी २०१६.
२४. दलित कवितेतील विद्रोह,विज्ञान आणि विश्वमयताओसरली आहे!-या परिसंवादाचे अध्यक्ष,३३वे अस्मितादर्श साहित्य संमेलन,वाशीम,१४ फेब्रुवारी २०१६.

• कवी संमेलनातील सहभाग :

१. ४थे अ.भा.दलित आदिवासी ग्रामीण साहित्य संमेलन,वाळवा,जानेवारी १९९६.
२. मुस्लीम बहुजन साहित्य संमेलन,वणी,सप्टेंबर १९९७.
३. आंबेडकरी साहित्य संमेलन,यवतमाळ,नोव्हेंबर,१९९७.
४. आंबेडकरी साहित्य संमेलन,नांदेड,डिसेंबर,१९९७.
५. डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर महापारीनिर्वाण संध्या,य.च.प्रतिष्ठान,५ डिसेंबर,१९९८.
६. विद्रोही साहित्य संमेलन,धारावी,मुंबई,फेब्रुवारी,१९९९.
७. विद्रोही साहित्य संमेलन,औरंगाबाद,जानेवारी,२००१.
८. फुले-आंबेडकरी साहित्य संमेलन,वाशीम,१०,११ फेब्रुवारी २००१.

९. फुले आंबेडकर साहित्य संमेलन, कणकवली, २० फेब्रुवारी २००२.
१०. कर्मवीर दादासाहेब गायकवाड जन्मशताब्दी कविसंमेलन, ११ ऑक्टोबर २००२.
११. अभिधानंतर दशकपूर्ती कविसंमेलन, मुंबई, सप्टेंबर २००२.
१२. केशवसुत स्मृतीशताब्दी कविता महोत्सव, मसाप, औरंगाबाद, फेब्रुवारी २००५.
१३. दया पवार स्मृती प्रतिष्ठान कविसंमेलन, सप्टेंबर २००५.
१४. कविता स्वातंत्र्य समतेची कवीसंमेलन, चेतना महाविद्यालय, मुंबई, नोव्हेंबर २००६
१५. शतकोत्तर सुवर्ण महोत्सव, काव्योत्सव २००७, मुंबई विद्यापीठ, ११-१२ जानेवारी २००७.
१६. साहित्य अकादेमी, बहुभाषिक कवीसंमेलन, मुंबई, ४ जुलै २००८.
१७. साहित्य अकादेमी, द्वेभाषिक कविसंमेलन, मुंबई ३० ऑगस्ट २००९.
१८. बहुभाषिक कविसंमेलन, गुजराती विभाग, मुंबई विद्यापीठ १८ फेब्रुवारी २०११.
१९. सम्यक साहित्य संमेलन, पुणे, २ एप्रिल २०११.
२०. लोकवांगमय गृह , लोकोत्सव, डिसेंबर २०११.
२१. ३रे सम्यक साहित्य संमेलन, पुणे, १५ डिसेंबर २०१३.

• **संमेलनाध्यक्ष :**

- १ राज्यघटना सुवर्णमहोत्सवी वर्षानिमित्त नाशिक येथे संपन्न झालेल्या 'फुले आंबेडकरी साहित्य संमेलनाचे अध्यक्ष, ९-१० सप्टेंबर २०००.
- २ आंबेडकरी साहित्य व कला अकादेमी (यवतमाळ) यांनी आयोजित केलेल्या 'आंबेडकर युवा साहित्य संमेलनाचे अध्यक्ष' १७ फेब्रुवारी २००८.

• **मुलाखत** :

दूरदर्शन सहयाद्री वाहिनी आणि डी.डी मेट्रो या वाहिनीवर मुलाखत आणि काव्य वाचन, १७ एप्रिल २००१.

• **विद्यापीठ/वाङ्मयीन/शैक्षणिक संस्था/समिती यावर नेमणूक**

१. महाराष्ट्र राज्य शासन पाठ्य पुस्तक निर्मिती मंडळ , इयत्ता ९वीच्या "कुमार भारती"या पुस्तकाच्या निर्मिती साठी संपादक मंडळावर नियुक्ती , २०१०.
२. पी.एचडी.प्रवेश समिती , मराठी विभाग, मुंबई विद्यापीठ, २०१३ पासून .
३. चेअरमन , एम.ए.(1&II), old&Revise, परीक्षा, मुंबई विद्यापीठ, २०१४ पासून .
४. एम.ए. मराठी (भाग १,२), लेखक व संपादक समिती सदस्य, यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक. एम.ए.मराठी विषयाच्या अभ्यासक्रमातील पुस्तकांचे संपादक.
अभ्यासक्रम-३ :मध्ययुगीन वाङ्मयाचा इतिहास (प्रारंभ ते १८१८)-४ पुस्तके .
अभ्यासक्रम-७:आधुनिक वाङ्मयाचा इतिहास (१८१८ ते २०००)-४ पुस्तके .

• **अभ्यासक्रमात कविता सामाविष्ट :**

१. डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, बी.ए प्रथम वर्ष मराठी अभ्यासक्रम.
२. मुंबई विद्यापीठ बी.ए प्रथम वर्ष,'अनवट वाटा' या पाठ्य पुस्तकात कविता समाविष्ट.
३. संत गाडगे महाराज विद्यापीठ,अमरावती,एम.ए.-१ मराठी अभ्यासक्रम.'पत्थर युग'ही कविता समाविष्ट.
४. डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ,एम.ए.इंग्रजी,प्रथमवर्ष,इंग्रजी अनुवादित कविता .

डॉ.महेंद्र भवरे